

Arbeidsmigranten
geen
tweederangsburgers

Antwoorden Chat webinar arbeidsmigranten 14-2-2023

1. Presentatie ondersteuningsprogramma arbeidsmigranten VNG

Zijn er financiële middelen voor gemeenten om invulling te geven aan de aanbevelingen?

Er zijn verschillende aanbevelingen waarbij geld voor gemeenten vrijkomt. Zo wordt er in het kader van de Wet Goed Verhuurderschap geld naar het Gemeentefonds gestort om de extra taken die daaruit vloeien te bewerkstelligen. Daarnaast zijn er ook rondom huisvesting verschillende stimuleringsregelingen. En daarnaast zorgt de uitvoering van verschillende aanbevelingen er ook voor dat gemeenten beter en efficiënter kunnen gaan werken, zoals bijvoorbeeld rondom de registratie. Door een betere registratie komen er meer inwoners in de BRP bij verschillende gemeenten, wat een hogere bijdrage van het gemeentefonds oplevert. Door het inrichten van centrale informatievoorziening op www.workinnl.nl, waar een gemeente gratis gebruik van kan maken, hoeft er op gemeentelijk niveau minder geïnvesteerd te worden in informatievoorziening.

Wat was het email adres voor vragen over ondersteuningsprogramma?

arbeidsmigranten@vng.nl

Zijn er kosten verbonden aan het ondersteuningsprogramma vanuit de VNG?

Nee, de ondersteuning is kosteloos.

Bij een niet nader te noemen gemeente mogen wij maximaal 2 personen per dag in laten schrijven. In die bewuste gemeente hebben wij 450 werknemers wonen. Hoe kan ik (tijdig) aan mijn inschrijvingsverplichting voldoen?

De drukte bij gemeenten is de afgelopen jaren erg groot, waardoor de termijn van vijf werkdagen regelmatig niet gehaald wordt. Maar een maximum van 2 personen per dag op een totaal aantal van 450 hebben wij nog niet eerder gehoord. De Rijksdienst voor Identiteitsgegevens (RvIG) kan samen met de betrokken partijen naar oplossingen zoeken. Neemt u contact op via info@rvig.nl, dan kijken we samen wat we kunnen doen.

Wij zien een verdubbeling van het aantal zzp'ers onder arbeidsmigranten. Wordt dit herkent en hoe kan de VNG ons helpen (want zzp'ers hebben geen brancheorganisatie)

In den brede zien we een stijging van het aantal ZZP'ers in Nederland. Het beleid hierop van het kabinet is hier te vinden:

<https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2022/06/24/kabinet-wil-schijnzelfstandigheid-in-samenhang-aanpakken>

In hoeverre zijn arbeidsmigranten zelf betrokken bij kennisontwikkeling?

We betrekken arbeidsmigranten op meerdere manieren bij de ontwikkeling van beleid. Ten eerste via het netwerk sleutelpersonen. In dit netwerk zijn sleutelpersonen verenigd, personen die dagelijks in aanraking komen met EU-arbeidsmigranten. De deelnemers omvatten voornamelijk organisaties die directe hulpverlening aan arbeidsmigranten en bijvoorbeeld zorg- en welzijnsorganisaties die zich richten op arbeidsmigranten. De sleutelpersonen komen met veel arbeidsmigranten in contact en kunnen zo de ervaringen en signalen die van belang zijn voor beleid overbrengen. Hiermee worden de ervaringen van arbeidsmigranten direct in het beleid betrokken. Het netwerk geeft ook de gelegenheid sessies met arbeidsmigranten zelf te organiseren. Het netwerk kent drie doelen: - Het ophalen bij arbeidsmigranten wat er leeft, waar zij tegenaan lopen en wat hen opvalt in Nederland; - Het toetsen van beleidsinitiatieven en richtingen bij arbeidsmigranten om daarmee goede aansluiting te realiseren en de inzichten mee te nemen in de advisering van de bewindspersoon; - Het onder de aandacht brengen van initiatieven en informatie vanuit de (rijks)overheid die arbeidsmigranten kunnen helpen en breder onder de doelgroepen moet worden verspreid.

De VNG werkt in de werkgroepen samen met verschillende partners. Hierbij haalt de VNG ook input bij verschillende organisaties op die dicht bij de arbeidsmigrant staan.

En daarnaast zien we ook bij verschillende andere initiatieven dat arbeidsmigranten direct betrokken worden. Zo kent de gemeente Rotterdam een klankbordgroep, zijn arbeidsmigranten zelf gevraagd hoe het BMIP eruit zou moeten zien en hebben zij mede bepaald welke onderwerpen op www.workinnl.nl geplaatst zouden moeten worden.

Welke lering wordt er getrokken uit de (tijdelijke) opvang en huisvesting van de Oekraïense vluchtelingen?

Recent heeft het kabinet een brief met geleerde lessen verstuurd:

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2023/02/22/kamerbrief-lessons-learned-oekraïense-ontheemden-in-nl>

Wat zijn volgens VNG de grootste hobbels die gemeenten ervaren?

De grootste hobbels binnen de gemeenten zijn onvoldoende capaciteit binnen de gemeente om het vraagstuk aan te pakken, geen goed beeld van de doelgroep (hoeveel zijn er binnen de gemeente en waar verblijven ze) en het ontbreken van geschikte locaties voor huisvesting van arbeidsmigranten.

Capaciteit is een groot probleem, en er is druk op de vluchtelingenopvang. Hoe zien jullie dit?

Het is belangrijk dat er goed inzichtelijk gemaakt wordt waar de capaciteit knelt en dit bespreekbaar te maken in regionaal of landelijk verband.

Is VNG van plan arbeidsmigranten of sleutelfiguren bij het ontwikkelen van kennis m.b.t. integratie, zorg en welzijn te betrekken. Ze zijn missing link in het geheel.

De VNG werkt nauw samen met het Interdepartementaal Projectteam Arbeidsmigranten op de verschillende thema's die onder het ondersteuningsprogramma vallen. Daarbij wordt ook

goed gekeken waar het nodig is om arbeidsmigranten zelf te betrekken. Dit kan dan via het netwerk sleutelpersonen geregeld worden.

2. Certificering uitzendbureaus

Wordt de certificering afgegeven op naam van de eigenaar van het uzb of op naam van het uzb???

Op naam van de uitlener (het uitzendbureau).

Op basis waarvan is geconstateerd dat er te vaak zaken niet goed gaan bij uitzendbureaus? Bronnen, aantallen, %

Het Aanjaagteam heeft dit uitgebreid beschreven. Het is niet mogelijk om te kwantificeren hoe vaak uitzendbureaus de wet niet naleven. Partijen die de wet ontduiken, doen namelijk hun best om te zorgen dat de overheid daar niet achter komt.

Het normenkader voor certificering is natuurlijk erg belangrijk. De op te richten certificerende organisatie gaat daar een voorzet voor maken. Hoe ziet dat er in tijd uit? Is de beoogde invoeringstermijn haalbaar?

De beoogde invoeringstermijn van het stelsel is inderdaad ambitieus. Het kabinet zet alles op alles om deze termijn te halen. Aan het nieuwe normenkader wordt nu al gewerkt door het ministerie van SZW in samenwerking met sociale partners. Later dit voorjaar zal een concept-normenkader voor consultatie worden gepubliceerd.

Ook nu is er niet voldoende capaciteit om te handhaven (alook bij IL&T en andere inspectie instellingen), toch is in het wetsvoorstel wat voorligt ervoor gekozen om straks de intensiteit van de controle te verdubbelen. Hoe denkt het ministerie dat uit te kunnen voeren gezien de huidige krappe arbeidsmarkt?

Het ministerie is daarover in gesprek met inspectie-instellingen.

Klopt het dat de gemeente hier geen handhavingsinvloed op heeft?

De gemeente heeft een rol als het gaat om huisvesting. Binnen het certificeringstelsel hebben gemeenten geen eigen rol als handhaver, maar er kan wel worden uitgewisseld met gemeenten.

Hoe zit het met buitenlandse huisvesting?

Op dit moment worden door SNF alle locaties tot 50 km over de grens in België en Duitsland geïnspecteerd die door SNF-geregisterde bedrijven worden ingezet.

Kan de inspectie straks ook met de arbeidsmigranten zelf in gesprek.....dan hoor je waarschijnlijk eerder het echte verhaal

De Arbeidsinspectie spreekt ook nu al direct met de arbeidsmigrant, dat is een belangrijke bron om te constateren of er mogelijke overtredingen zijn van de arbeidswetten.

Op welke manier worden Europese uitzendbureaus verplicht om zich te certificeren om personeel te mogen leveren in Nederland (en kan dat in het kader van vrij verkeer van personeel binnen Europa)?

Buitenlandse uitleners worden op dezelfde manier verplicht zich te laten certificeren als Nederlandse uitleners. Binnen Europa is dat mogelijk omdat niet de Dienstenrichtlijn van toepassing is, maar de Uitzendrichtlijn. Op grond van de Uitzendrichtlijn is veel zwaardere regulering mogelijk.

In welke mate gaat certificering de behoefte aan goedkope arbeidskrachten inperken?

Dat is geen doel van het certificeringsstelsel. Het doel van het certificeringsstelsel is het beschermen van arbeidskrachten, waaronder arbeidsmigranten, en het zorgen voor een gelijk speelveld voor bonafide uitleners. Of en, zo ja, in welke mate de behoefte aan goedkope arbeidskrachten door het certificeringsstelsel wordt beïnvloed, is niet bekend.

3. Registratie en Zichtbaarheid van arbeidsmigranten

Ik lees in het rapport 2022 dat er meer dan 80 % RNI registratie is gerealiseerd met verblijf/ contact gegevens. Wij herkennen dit percentage niet. Wij schatten het in tussen de 35-45 %. Hoe komen jullie aan het hoge percentage?

Het percentage is op dit moment nog hoger: bij meer dan 90% van alle RNI-inschrijvingen aan de balie worden een tijdelijk verblijfadres en/of digitale contactgegevens vastgelegd. Alle gegevens worden vastgelegd in 1 centrale database. Wij draaien wekelijks rapportages over onze database waarmee deze cijfers generen. De cijfers die wij tijdens het webinar gepresenteerd hebben, waren bijgewerkt tot de dag voorafgaand aan het webinar.

Is het bekend dat een grote groep arbeidsmigranten niet kan lezen en kan schrijven??

Wij zijn ons ervan bewust dat er arbeidsmigranten zijn die de taal niet goed beheersen; dat geldt zeker voor de Nederlandse taal, maar soms zijn mensen ook laaggeletterd. Daarom bieden we onze dienstverlening aan in meerdere talen. De keuze van de ondersteunde talen baseren we op de herkomstlanden van de arbeidsmigranten die we aan de balie zien. Tot nu toe is onze ervaring aan de balies dat het meestal lukt -met wat improvisatie en "handen- en voetenwerk"- om het inschrijfproces te doorlopen met laaggeletterden.

De websites en apps die we ontwikkelen, voldoen aan de WCAG-standaarden voor toegankelijkheid. Zodat ze eenvoudig voorgelezen kunnen worden door de browser, desgewenst in een taal van keuze.

Gaan werknemers ook inzicht krijgen in de gegevens die over hen worden vastgelegd in het systeem van de Meldplicht? Zoals door AVG wordt vereist?

Alle gegevens die we registreren in de Registratie niet-ingezetenen (RNI, onderdeel van de Basisregistratie Personen), worden tijdens het inschrijfproces afgedrukt en uitgereikt aan de arbeidsmigrant. De arbeidsmigrant kan ook op een later moment bij elk van de 19 RNI-loketten terecht voor gratis inzage in de eigen persoonsgegevens.

Als de arbeidsmigrant een DigiD/MijnOverheid-account heeft, kan zij de geregistreerde gegevens ook online bekijken.

De inschrijving in de RNI is overigens vrijwillig, er is (nog) geen sprake van een meldplicht.

Mensen zijn wel geneigd zich in te schrijven gezien de subsidies, echter binnen enkele maanden is deze hele lijst weer anders en bemerken we dat mensen zonder wijzigingen zijn vertrokken. Binnen een jaar kom je huurhuizen tegen waar 40 mensen ingeschreven zijn. Wil je deze namen verwijderen van een dergelijk adres blijkt dat je ze niet kunt verwijderen. Hoe gaat dit opgelost worden.

Op dit moment registreren we het tijdelijk verblijfadres bij eerste inschrijving. We zijn bezig om een app te maken waarmee de arbeidsmigrant eenvoudig een adreswijziging of vertrek uit Nederland door kan geven. Binnenkort start een experiment met een groep gemeenten die zelf adreswijzigingen door kunnen geven aan de Registratie niet-ingezetenen. Bijvoorbeeld als zij constateren dat bepaalde arbeidsmigranten niet meer op een adres verblijven. Verder onderzoeken we of we een voorziening kunnen inrichten waarmee werkgevers tijdelijke verblijfadressen door kunnen geven. Op die manier creëren we dus drie routes om de adresgegevens up to date te houden: via de arbeidsmigrant zelf, via de gemeenten en via de werkgevers.

Per welke datum wordt een arbeidsmigrant verplicht om een verblijfsadres op te geven. Momenteel is dit (nog) vrijblijvend. En in hoeverre wordt dit gecontroleerd (vals adres). In hoeverre komt een modus terug van de EDM. Dan kan een arbeidsmigrant beter gevolgd worden als deze van werkgever wisselt

De Wet BRP biedt vanaf 22 oktober 2022 de mogelijkheid om een tijdelijk verblijfadres te registreren. Een harde verplichting is er niet. Tot nu toe zijn de resultaten zonder zo'n verplichting bemoedigend: ruim 80% van de arbeidsmigranten geeft een tijdelijk verblijfadres op en meer dan 90% geeft digitale contactgegevens op. De opgegeven adressen worden gecontroleerd aan de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG). Daarmee wordt voorkomen dat er fictieve adressen opgegeven worden. Of de arbeidsmigrant echt verblijft op het opgegeven adres, kan aan de RNI-balie niet gecontroleerd worden. Daarvoor wordt binnenkort een experiment gestart met een groep gemeenten. Met dit experiment willen we onderzoeken of en hoe gemeenten een rol kunnen spelen in het verhogen van de kwaliteit van de geregistreerde verblijfadressen. Verder onderzoeken we de mogelijkheid van een meldplicht voor de arbeidsmigrant bij binnenkomst van Nederland. Daarmee kunnen we de tijdelijk verblijfadressen registreren van de groep arbeidsmigranten die al in het bezit zijn van een BSN. Die groep is nu namelijk niet in beeld bij de RNI-loketten. Ook onderzoeken we of de werkgevers een rol kunnen krijgen in het aanleveren van tijdelijke verblijfadressen. We willen daarbij maximaal hergebruik maken van al bestaande processen om te voorkomen dat dit voor werkgevers zou leiden tot een ongewenste verhoging van de administratieve lasten. Het zal daarom geen letterlijke kopie worden van de eerstedagsmelding.

Kunnen we het voor elkaar krijgen om alleen een BSN-nummer te verkrijgen als je je volledig registreert (dus incl. verblijfplaats en contactgegevens)

Dat is onder de huidige Wet BRP niet mogelijk. En hoe zou het probleem ook niet echt oplossen. Het BSN is namelijk levenslang geldig, en het tijdelijk verblijfadres is maar tijdelijk... Op zijn best zouden we hier eenmalig een tijdelijk verblijfadres en contactgegevens mee kunnen afdwingen. Terwijl de grote uitdaging nu juist is om de gegevens actueel te houden. De bereidheid om op basis van vrijwilligheid de gevraagde gegevens te geven, is al hoog (meer dan 90% geeft het tijdelijk verblijfadres en/of digitale contactgegevens op).

Welke rol krijgen werkgevers (en worden dan bedoeld de uitzenders of de inleners?) bij de registratie van arbeidsmigranten?

In het rapport “Geen tweederangsburgers” wordt aanbevolen om de werkgevers en uitzendbureaus een rol te geven in het aanleveren van de tijdelijke verblijfadressen van arbeidsmigranten voor de registratie in de BRP. We onderzoeken op dit moment hoe dat er in de praktijk uit zou kunnen zien. Daarbij speelt de privacy een belangrijke rol, net zoals het voorkomen van administratieve lastenverzwaring.

Kijk bijvoorbeeld eens naar de covid-periode, toen konden arbeidsmigranten lastig afspraken maken voor testen en vaccinatie

Tijdens de covid-periode is inderdaad het belang van een goede registratie weer eens gebleken. Als het niet bekend is waar personen in Nederland verblijven, is het vrijwel onmogelijk om locatie-gebaseerde maatregelen uit te voeren, zoals testen en vaccineren op de dichtstbijzijnde locatie.

Het toeval wilde dat we voor de Registratie niet-ingezetenen net bezig waren met een proef om op basis van toestemming digitale contactgegevens te registreren aan de RNI-balie. De aldus verzamelde e-mailadressen hebben we tijdens de covid-periode gebruikt om arbeidsmigranten te informeren over de vaccinatiemogelijkheden in Nederland.

Hoe gaan we om met de talloze locaties waar men zich helemaal niet mag registreren.

In de Registratie niet-ingezetenen registreren we het feitelijk verblijfadres wat opgegeven wordt. We kennen daarbij geen locaties waar men zich niet mag registreren.

Met een DigiD kunnen arbeidsmigranten-uitzendkrachten hun pensioenrechten bij StiPP opvragen. Dat lijkt me een enorm nuttig gebruik!

Helemaal eens!

Arbeidsmigranten kunnen gewoon DigiD aanvragen, dat is niets nieuws.

Klopt, de mogelijkheid voor arbeidsmigranten om een DigiD aan te vragen is niet nieuw. Maar wat wel nieuw is, is de mogelijkheid om die DigiD-aanvraag te combineren met de eerste inschrijving aan het RNI-loket. Voorheen waren daar twee loketbezoeken voor nodig. Inmiddels hebben we de techniek zodanig aangepast dat het een klaar-terwijl-u-wacht aanvraag is geworden.

Wordt er gewerkt aan mobiele RNI-loketten?

Daar is in de opbouw van de RNI (tussen 2010 en 2014) al eerder naar gekeken, en toen bleek het concept niet rendabel, vanwege technische- en beveiligingsredenen. Inmiddels is de techniek alweer een stuk verder en is de vraag er nog steeds. Daarom kijken we opnieuw naar de mogelijkheden.

Een nieuwe voorziening die binnenkort live gaat is het XXL-loket Venlo. Daar opent een nieuw pand met 12 loketten die uitsluitend RNI-inschrijvingen gaan doen. Dat moet in ieder geval in die regio voor een afname van de wachttijden gaan zorgen.

De wachttijden zijn inderdaad een groot probleem, gezien de ontwikkelingen met Oekraïne verwacht ik dat er een grotere instroom vanuit Polen gaat komen. Worden daar op meer locaties voorbereidingen voor getroffen qua openingstijden en loketten?

Het XXL-loket in Venlo zal niet in één keer alle wachttijden doen verdampen, maar wij zien het als meer dan een druppel op een gloeiende plaat. Twaalf loketten extra kan in de regio Oost-Brabant/Limburg een verschil maken tussen onacceptabele en acceptabele wachttijden. Voor andere delen van Nederland zijn we nog bezig met verdere verbeteringen, zoals de nieuwe mogelijkheid van voorinschrijving, waarmee het proces aan de RNI-balie sneller doorlopen kan worden; wat weer zorgt voor meer inschrijvingen per balie per uur.

Waar zouden we meer informatie kunnen krijgen over het derde hoofddoel; Het verbeteren van toegang tot informatie en dienstverlening?

RvIG is op verschillende terreinen bezig met het verbeteren van toegang tot informatie en dienstverlening. Er lopen gesprekken met de makers van de app MyInfoNL.nl en de regio Noord-Limburg. Die regio wil gezamenlijk deze app gaan gebruiken voor de informatievoorziening aan arbeidsmigranten. We onderzoeken of de app tijdens het inschrijfproces onder de aandacht gebracht kan worden. Verder werken we met het ministerie van SZW aan het verder uitbreiden van WorkinNL.nl.

Veel arbeidsmigranten lezen de mail niet of reageren niet op mail. Dit blijkt wel uit de vele adresonderzoeken waarbij we deze mensen per mail proberen te bereiken.

RvIG is bezig met een communicatieplan voor de communicatie met de arbeidsmigrant. Daarin speelt contact via e-mail een rol, maar dat is niet het enige kanaal. Want wij weten uit onderzoeken (en ook uit eigen ervaring met onze mailings over de vaccinatiemogelijkheden) dat e-mail vaak niet gelezen wordt. In ons communicatieplan kijken we ook naar de mogelijkheid om via het geregistreerde 06-nummer te communiceren (via sms bijvoorbeeld). Maar daarnaast hebben we ook ondersteunende kanalen nodig, zoals de RNI-balies, bibliotheken en gemeentelijke informatiepunten.

Wanneer wordt registratie verblijfsadres verplicht?

Daar zijn op dit moment geen concrete plannen voor. De inschrijving als niet-ingezetene gebeurt op verzoek van de niet-ingezetene zelf. Het tijdelijk verblijfsadres is een onderdeel van de geregistreerde gegevens; dit is in de Wet BRP vastgelegd. De niet-ingezetene is niet verplicht een tijdelijk verblijfsadres te hebben in Nederland. Ondanks het feit dat de registratie van het tijdelijk verblijfsadres wettelijk niet verplicht is, vult meer dan 80% van de niet-ingezetenen het in tijdens inschrijving aan de RNI-balie.

Graag aandacht voor uitvoeringscapaciteit, informatieverstrekking aan werkgevers en laagdrempelige dienstverlening voor zowel de migrant als de werkgever.

Deze aspecten worden in de impactanalyses van de verschillende initiatieven telkens meegenomen.

Wanneer krijgen we als gemeente inzage in de RNI-gegevens van onze gemeente

RvIG is bezig met het opstellen van modelautorisaties voor gemeenten, zodat gemeenten niet allemaal individueel het hele aanvraagproces door hoeven gaan. In de maand maart komt er meer duidelijkheid over de planning.

Via welk systeem kunnen we die registraties inzien? (verblijfadressen RNI)

De tijdelijke verblijfadressen zijn onderdeel van de BRP en worden via de reguliere verstrekkingsmethodiek (BRP-Verstrekkingen, voorheen GBA-V genoemd) geleverd, als uitbreiding op de bestaande BRP- autorisatie.

Het is natuurlijk goed dat deze mogelijkheden er zijn gekomen. Maar hoe hou je de gegevens actueel? Is daar ook over nagedacht?

Ja, we realiseren ons dat daar nog een flinke uitdaging ligt. Op dit moment zijn we bezig met het bouwen van een (web)app waarmee de arbeidsmigranten eenvoudig een adreswijziging kan doorgeven. Onder een wijziging verstaan we dan ook: het melden van vertrek naar het buitenland. Ook starten we een experiment waarbinnen gemeenten adreswijzigingen kunnen doorgeven aan de RNI. En onderzoeken hoe ook werkgevers/uitzendbureaus een rol kunnen krijgen in het actueel houden van de adresgegevens. Verder gaat RvIG een systematiek van attenderen richting de arbeidsmigrant uitwerken, waarbij we op basis van de beschikbare gegevens uit de BRP, de BAG en de polis administratie Deze vier routes samen moeten gaan zorgen voor een hoge kwaliteit van de adresgegevens.

'nieuwe' arbeidsmigranten die voor het eerst geregistreerd worden krijgen toegang tot DigiD: hoe zit dat met terugkerende migranten?

Terugkerende arbeidsmigranten hebben al een BSN en kunnen daarmee [online een DigiD aanvragen](#). De activatiecode kunnen zij ophalen bij een van de [DigiD-balies in Nederland, in het buitenland](#) of via [videobellen](#).

Hoe zit het met zicht op mensen die geen adres meer hebben, omdat ze (mede dankzij kwetsbaarheid door woon-werk link) dakloos zijn geworden?

Zie ook het antwoord op de eerdere vraag. De arbeidsmigrant kan straks zelf doorgeven dat hij/zij niet meer op het laatst geregistreerde adres woont. Daarmee is het zicht op het werkelijke verblijf niet verbeterd. De contactgegevens kunnen nog wel gebruikt worden om te achterhalen waar de persoon werkelijk verblijft. In het experiment met de gemeenten onderzoeken we of en hoe de gemeenten een rol kunnen spelen in het verbeteren van het zicht op deze groep.

Welk deel van de 45.000 niet-ingezetenen per 24-10-2022 verblijft momenteel niet meer in Nederland?

Dat weten we niet precies, omdat de kwaliteitsmaatregelen voor het updaten van de geregistreerde adressen nog niet operationeel zijn. In de loop van dit jaar verwachten we hier steeds meer zicht op te krijgen.

Hebben Oekraïners internationale werknemers weggedrukt met de inschrijvingscapaciteit?

2022 was een buitengewoon druk jaar voor het inschrijven van personen in de BRP. Aan de RNI-balies zijn bijna 200.000 niet-ingezetenen ingeschreven; het hoogste aantal ooit, zelfs als je de periode 2007-2013 meerekent. Daar bovenop kwam de registratie van bijna 90.000 Oekraïense ontheemden. De Oekraïense ontheemden zijn als ingezetenen ingeschreven in de gemeenten waar ze opgevangen worden, de tijdelijke arbeidsmigranten worden ingeschreven door de 19 gemeenten met een RNI-balie.

Gemeenten hebben werkelijk alle zeilen bijgezet om alle personen zo snel en goed mogelijk in te schrijven. Ondanks die inspanningen zijn er op veel plaatsen (soms lange) wachttijden ontstaan, waarbij alle partijen samen gezocht hebben naar oplossingen.

Moeten arbeidsmigranten zich ook weer uitschrijven als ze weggaan of verhuizen? maw hoe zorg je dat het bestand schoon blijft?

Ja, we realiseren ons dat daar nog een flinke uitdaging ligt. Op dit moment zijn we bezig met het bouwen van een (web)app waarmee de arbeidsmigranten eenvoudig een adreswijziging kan doorgeven. Onder een wijziging verstaan we dan ook: het melden van vertrek naar het buitenland. Ook starten we een experiment waarbinnen gemeenten adreswijzigingen kunnen doorgeven aan de RNI. En we onderzoeken hoe ook werkgevers/uitzendbureaus een rol kunnen krijgen in het actueel houden van de adresgegevens. Verder gaat RvIG een systematiek van attenderen richting de arbeidsmigrant uitwerken, waarbij we op basis van de beschikbare gegevens uit de BRP, de BAG en de polis administratie Deze vier routes samen moeten gaan zorgen voor een hoge kwaliteit van de adresgegevens.

Deze wet rijkt binnen de Nederlandse grenzen. Je ziet steeds meer arbeidsmigranten over de grens wonen. Is hier rekening mee gehouden?

In de BRP registreren we alleen het Nederlandse tijdelijk verblijfadres. Van de arbeidsmigranten die over de grens verblijven, hebben we daarom geen adressen in de BRP.

4. Huisvesting van arbeidsmigranten

Moet je als gemeente apart beleid maken ikv wet goed verhuurderschap om het toe te kunnen passen?

VNG is bezig met het organiseren van een webinar over de Wet Goed verhuurderschap. Deze zal waarschijnlijk eind maart/begin april gehouden worden.

Weten we ook waar er extra huisvesting moet komen? Hoe zorgen we ervoor dat iedere gemeente haar verantwoordelijkheid pakt voor het faciliteren van huisvesting voor het aantal arbeidsmigranten dat in haar gemeente actief is?

In het kader van het programma Een Thuis Voor Iedereen zullen ook voor deze aandachtsgroep regionale afspraken gemaakt worden. Regiogemeenten staan samen aan de lat om arbeidsmigranten te huisvesten. De provincie ziet erop toe dat iedere regio, en gemeente, haar verantwoordelijkheid neemt.

In hoeverre houdt de bedrijfseffectrapportage er rekening mee dat arbeidsmigranten (vaak) werken in andere gemeenten dan ze wonen?

Dat past heel goed in een mogelijke bedrijfseffectrapportage. Die moet namelijk inzichtelijk maken wat de plannen van een bedrijf zijn qua huisvesting en andere voorzieningen bij nieuwe bedrijvigheid. Dat blijft niet per definitie alleen binnen de gemeentegrenzen van waar de vergunning aangevraagd wordt.

Hoe beperken we de invloed van gemeenteraden die te veel vanuit het nimby-principe denken en handelen? er worden veel te veel geschikte initiatieven afgeschoten o.b.v. persoonlijke belangen

De gemeenteraad goed meenemen aan de voorkant bv bij de vorming van het beleid. Als er dan een initiatief binnenkomt dan kan het langs de meetlat van het beleid gelegd worden waar ze zelf over mee hebben kunnen denken. Het kan ook helpen om de gemeenteraad regelmatig op de hoogte te houden. Op dit moment zijn we in onze gemeente bijvoorbeeld bezig met het organiseren van een raadsinformatieavond waarbij o.a. (ex)arbeidsmigranten uitgenodigd worden.

In het vorige congres werd de term 'internationale werknemers' in de mond genomen in plaats van het 'beladen' woord 'arbeidsmigrant'. In dit congres valt steeds weer de term 'arbeidsmigrant', is daar een bewuste reden voor?

Vanuit de Rijksoverheid spreken we altijd over arbeidsmigranten. Zoals ook verwoordt in het webinar zelf veranderen de misstanden en/of de negatieve connotatie niet met het veranderen van de terminologie. Daarom blijven we consistent in onze uitingen en spreken over arbeidsmigranten.

5. Algemeen

Wat is de stand van zaken op zorg en welzijn? Welke landelijke acties worden daarop gezet?

Zie hiervoor ook de jaarrapportage arbeidsmigranten 2022.

Hoeveel % van de migranten blijft inderdaad definitief hier?

Hier zijn geen definitieve cijfers over, maar in het WRR-rapport (<https://www.wrr.nl/publicaties/rapporten/2020/12/14/samenleven-in-verscheidenheid>) worden hierin wel inschattingen gemaakt.

Kan een toelichting worden gegeven op het Migratie Informatiepunt, waarvan de komende 2 jaar een pilot in Brabant gaat lopen. Hoe gaat dit eruit zien?

Het BMIP wordt 'hét digitale en fysieke loket met mobiel team' met informatie, advies, een meldpunt, dienstverlening en (sociale) activiteiten voor arbeidsmigranten en hun werkgevers. Arbeidsmigranten raken zo beter op de hoogte van de rechten en plichten in Nederland en kunnen hierdoor hun volle potentieel voor zichzelf, hun werkgevers en Nederland optimaal benutten. Daarnaast stelt deze sterkere informatiepositie ze in staat zichzelf beter te beschermen tegen malafide praktijken. Het BMIP gaat 2 lopen en moet inzichtelijk maken welke dienstverlening echt nodig is om alle EU-arbeidsmigranten te bereiken zodat dit op de langere termijn ook bereikt kan worden.

Wordt er ook wat verteld over het idee van een arbeidscommissie?

Een laagdrempelige vorm van conflictbeslechting is bedoeld om de toegang tot het recht voor arbeidsmigranten en andere kwetsbare werknemers te vergroten. De mogelijkheid voor een Arbeidscommissie die op laagdrempelige wijze toegang biedt aan bepaalde groepen werknemers en bindende uitspraken doet tussen werknemers en werkgevers, waarbij de mogelijkheid van beroep op de gewone rechter niet wordt uitgesloten, wordt daarom nader uitgewerkt. Met het oog op politieke besluitvorming vinden hierover momenteel gesprekken

plaats met sociale partners, relevante organisaties als het Juridisch Loket, de Raad voor de Rechtspraak en andere betrokken partijen. De gesprekken gaan ook over de alternatieve mogelijkheid de toegang tot het recht op een adequate wijze te verbeteren met behulp van bestaande organisaties. Beide worden de komende periode op haalbaarheid en op verwachte effectiviteit getoetst. Tegelijkertijd is onderzoek gedaan naar de effectuering van arbeidsrechten vanuit het perspectief van werknemers. Specifiek voor het arbeidsrecht laat dit onderzoek belangrijke aanknopingspunten zien om de effectuering van arbeidsrechten voor de kwetsbaarste groepen te verbeteren, specifiek voor laagbetaalde werknemers, flexibele werknemers én arbeidsmigranten. Dit ziet op drie punten waarin de toegang tot het recht verbeterd kan worden: verbetering in de informatievoorziening, verbetering van de toegang tot professionele ondersteuning en laagdrempelige (en goedkopere) geschilbeslechting met mogelijkheden voor bemiddeling en de-escalatie. Voor de zomer van 2023 zal besluitvorming over de vormgeving van de arbeidscommissie plaatsvinden en zal de minister van SZW de Tweede Kamer daaromtrent informeren.

6. Tips vanuit de deelnemers

Gouden tip, om de migranten te helpen richt je je toezicht dermate in, dat je ook een BRP-toezichthouder meeneemt. Als je de formulieren ook in hun taal beschikbaar hebt schrijf je ze ter plaatse in of haal je je informatie op voor een adresonderzoek als ze er niet meer wonen. Scheelt ook een hoop. Aantoonbaar levert dit veel registraties op die je anders niet hebt.

Daar hebben veel andere partijen weer baat bij. Het is prima om alles aan de voorkant te proberen te regelen, maar in de praktijk kun je naast toezicht op vergunning, het Bouwbesluit ook je toezicht uitbreiden met afvalcoaches, boa's, BRP enz. Zo leer je ook veel tijdens de controles van de migranten zelf, die je kunt spreken en bevragen.

Het zou mooi zijn als het filmpje van Steffi in het Oekraïens en mogelijk in nog meer talen (dan nu) kan worden ondertiteld als het gaat om het aanvragen van een DigiD (via de stichting Digisterker)